

Oponentský posudek diplomové práce Petera Nagye
Hindčina a jazyková politika Indie (84 stran)

FFUK, Indologický seminář 2010

Práce je napsána popisným způsobem; v první části se věnuje hindštině v předkoloniální i koloniální době; ve druhé části složitě cestě hindštiny do postavení úředního jazyka, ve třetí části příslušným článkům indické ústavy a státním institucím, které postupně vznikaly v nezávislé Indii na podporu hindštiny, a aplikaci hindštiny ve školství, čtvrtá část se zabývá odmítáním hindštiny zejména v Tamilnádu a v Maháráštre.

Jako přílohy jsou připojeny texty příslušných článků Ústavy indické republiky a zákona o úředních jazycích v originální hindské verzi a ve slovenském překladu. Je to první jejich překlad do slovenštiny a byl bezpochyby velmi obtížný. Podle mého úsudku je i při terminologické obtížnosti zdařilý a záslužný; zde autor využil svou znalost jazyka i právnických formulací. Při rozdílnosti právních systémů je obtížné hledat odpovídající ekvivalent.

Těžko určit, které části práce jsou jejím těžištěm, pozornost byla rozdělena rovnoměrně. Z celé práce vyplývá nesmírná složitost jazykové situace v Indii. Vyučování hindštině na nehindských školách je asi skutečně nemožné zjistit nejen v celoindickém, ale i v užším rozsahu. Pro ilustraci je rozebrán problém hindštiny v Ándhrapraděši a v Gudžarátu: relativní podobnost regionálního jazyka a hindštiny není vždy výhodou, ba někdy právě naopak. Vhodně uvedené a ilustrativní je též stručné srovnání hindštiny a němčiny (s. 37-8), co se týče dialektové různosti. Zvláštní kapitola je věnována postavení urdštiny v Uttarpraděši a v Biháru. (O problému hindština-urdština-hindustánština je pojednáno už v první a druhé části práce.)

V práci se vyskytují drobné chyby např. v označování délek (jako *kháří* místo *khari*, *Lákhnau* místo *Lakhnaú*, *Samadžvádí* místo *Samádžvádí*) a některé nejasnosti ve formulacích: např. na s. 217 o nereálnosti Taylorových představ: čtenář by mohl rozumět tak, že opravdu ten, „kto se naučí čítat' latinku, porozumie všetkému, čo je ňou napísané“, zatímco jde právě jen o mylný dojem. Tu a tam chybí čárka v interpunkci (jako např. v právě citované větě).

Bylo by velmi zajímavé pozastavit se též u výsledků školní výuky hindštiny (nakolik jsou žáci a studenti schopni hindsky hovořit, jak rozumějí), které jsou jistě v různých oblastech a i na různých školách rozdílné; to by však vlastně už přesahovalo stanovené téma práce *Hindština a jazyková politika Indie*.

Ke straně 35: jak to, že žádný z návrhů zmíněných na předchozí stránce nebral v úvahu možnost, že by si hindsky mluvící student mohl v rámci volby moderního indického jazyka zvolit urdštinu? Možné by to přece bylo: urdština je jeden z moderních novindických jazyků. Možná by toto tvrzení bylo vhodné trochu rozvést.

Do závěru by se hodila navíc zmínka o složitosti veškeré indické problematiky a pojmu „jednota v mnohotvárnosti“, jejíž jednou formou projevu je právě též jazyková situace a jazyková politika.

Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a přes svoje drobné připomínky navrhuji hodnocení „výborně.“

V Praze 18. 5. 2010

PhDr. Dagmar Marková, CSc.